

פסחים עג. (ש9) עד עג: (סוף הפרק)

ביאורי מושגים

מקלקל בשבת - אדם שעשה מלאכה אסורה בשבת חייב רק אם תיקן בכך. אם המלאכה שהוא עשה רק קילקלה הוא פטור, כיוון שמלאכת מחשבת אסרה תורה ומלאכה מקלקלת אינה מלאכת מחשבת.
התנאים במסכת שבת נחלקו האם דין זה נאמר בכל המלאכות, גם במלאכות הקלקול ('מקלקל בחבורה פטור'). או שדין זה תקף רק במלאכות התיקון אבל במלאכות שטיבן הן קילקול (חובל ומבעיר) חייב גם אם לא תיקן כלום (ולכן 'מקלקל בחבורה חייב') כיוון שמהות מלאכות אלו היא קלקול, ולכן הקילקול הינו מלאכת מחשבת.
הגמרא מבררת לפי השיטה הדורשת שגם במלאכת חובל יהיה תיקון מהו התיקון שהיה בשחיטה פסולה.

'חסינות דיפלומטית' בראש המזבח - ראש המזבח הינו טריטוריה ייחודית שנוהגים בה דינים שונים. לכן ישנם קרבנות פסולים שאסור להעלותן אל המזבח אבל אם העלם הם יוקרבו, ולכן אם בשר היה במשך הלילה על ראש המזבח הוא אינו נפסל מדין נותר.

מהו התיקון שהיה בשחיטה פסולה (עיין ביאור מושגים)

שחט שלא לאוכליו - תיקן בכך שאם הבשר עלה למזבח הוא לא ירד, (עיין ביאור מושגים)

שחט ונמצא טריפה - תיקן בכל שבשר הבהמה אינו מטמא,

שחט לע"ז בחוץ - תיקן בכך שהתירה לבני נוח (בני נוח אסורים באבר מן החי)

שחט ונמצא בעל מום - מדובר ב'דוקין שבעין' (כתם שחור המפריע לראיה) וגם שם התיקון הוא שאם יעלו לא ירדו

זאת כשיטת ר"ע שטוען שב'דוקין שבעין' אם עלו לא ירדו,

דוגמאות לקרבן שהמציאות שינתה את ייעודו:

הדוגמא של רב: אשם שבעליו התכפרו בקרבן אחר,

הדוגמא של בני החבורה: פסח בשאר ימות השנה (בתנאי שבעליו לא מחכים איתו לפסח שני).

'אשם שבעליו התכפרו באשם אחר'

מעיקר הדין: ניתן להקריבו ישירות כעולה,

החשש: אנו חוששים שיעשו זאת גם באשם שבעליו עדיין לא התכפרו.

הפתרון: שולחים אותו לרעות עד שיפול בו מום ואז מכספו נקנה בהמה אחרת שאותה נקריב כעולה

קרבן שהמציאות שינתה את ייעודו

בני החבורה רוב לפי הגירסא הראשונה:

אין צורך שגם האדם ישנה (במחשבה) את הייעוד ('לא צריך עקירה').

רב לפי הגירסא השניה:

צריך שגם האדם ישנה את הייעוד ('צריך עקירה')

א. מדובר כשהקרבן נדחה אחרי חצות (ואז כיוון שנדחה נדחה).

<---- הצעה א' נדחתה - רב סובר שאין דיחוי בבע"ח.

ב. מדובר לשיטת יוסי בן חונאי הסובר ששלמים (או כל קרבן אחר) שנשחטו לשם פסח - פסולים לגמרי

ג. יש מח' תנאים. הברייתא היא כשיטת ר"י בריב"ב הסובר שצריך עקירה.

<---- הצעה ג' נדחתה - אין ראייה שר"י בריב"ב סובר שצריך עקירה.

קושיה על ההנחה שלא צריך עקירה:

פסח שנשחט (ביום חול) אחרי שבעליו נטמאו או נטשו אותו - יישרף מיד.

הברייתא מניחה שהקרבן עדיין נחשב קרבן פסח ולכן הוא פסול לגמרי

אם אנו סוברים שהמציאות מספיקה כדי לשנות את ייעוד הקרבן גם בלי עזרת האדם ('לא צריך עקירה') אז הקרבן צריך להיות שלמים ולא פסח.
(ואז הוא פסול רק חלקית - משום ששחטוהו אחרי תמיד של בין הערביים)

דחיות לקושיה